

APROBAT

în ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 18.11.2013

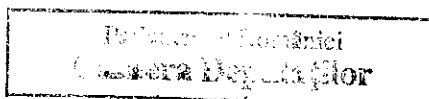
Nr. 1394

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Grupul Român al Uniunii Interparlamentare

15a/2580/12.11.2013
(HR-REF-M111)

11 noiembrie 2013
Nr. LXVI/ 109

E.P. Nr. 1394 din 15.11.2013

INFORMARE

privind participarea delegației GRUI

la cea de-a 129-a Adunare a Uniunii Interparlamentare și la reuniunile asociate

- Geneva, Elveția, 6-10 octombrie 2013 -

În perioada 6-10 octombrie 2013, la Centrul Internațional de Conferințe din Geneva, s-au desfășurat lucrările sesiunii de toamnă a celei de-a 129-a Adunări a Uniunii Interparlamentare și reuniunile asociate.

Evenimentul a reunit peste 1100 de participanți, între care aproximativ 540 de parlamentari (dintre care 168 femei), inclusiv 40 de președinți și 36 vicepreședinți de parlamente/camere parlamentare, reprezentând 132 de țări membre ale UIP. Au fost prezenți delegați din partea adunărilor parlamentare cu statut de membru asociat (Parlamentul Arab; Adunarea Legislativă Est-Africană; Parlamentul European; Comitetul Interparlamentar al Uniunii Economice și Monetare Vest-Africane; Parlamentul Comunității Economice a Statelor din Africa de Vest; Parlamentul Latino-American; Parlamentul Comunității Economice și Monetare Centrafricane); observatori din partea ONU și a unor agenții și programe din sistemul Națiunilor Unite (UNDP, UNESCO, UNHCR, UNICEF, UNFPA, UN Women, ILO, FAO, UNISDR, WHO, CTBTO, WTO s.a.), a unor rețele și adunări interparlamentare (Uniunea Parlamentară Africană, Uniunea Interparlamentară Arabă; Adunarea Parlamentară Asiatică; Asociația Senatelor, Shoora și Consiliilor echivalente din Africa și lumea arabă; Adunarea Parlamentară a Comunității Economice Euro-Asiatice; Adunarea Parlamentară a OSCE; Adunarea Parlamentară a Mediteranei; Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice a Mării Negre; Adunarea Parlamentară a Uniunii Rusia-Belarus ș.a.). Au mai fost reprezentate: Centrul de la Geneva pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate; Fondul Global de luptă împotriva SIDA; Tuberculozei și Malariei; Comitetul Internațional al Crucii Roșii ș.a.

Din delegația Grupului Român al Uniunii Interparlamentare (GRUI), condusă de dl. deputat **Cornel-George Comșa**, secretar al Biroului Executiv al Grupului Român al UIP, membru al Consiliului Director al UIP și al Grupului geo-politic 12 Plus, au făcut parte: dl. deputat **Horia Grama**, membru al Consiliului Director al UIP și membru al Comisiei Permanente a UIP pentru pace și securitate internațională; dl. deputat **Mihai Aurel Donțu**, membru al Adunării și al Comisiei Permanente a UIP pentru dezvoltare durabilă, finanțe și comerț; dl. senator **Augustin Constantin Mitu**, membru al Adunării și membru al Comisiei Permanente a UIP pentru democrație și drepturile omului și dna. deputat **Sanda-Maria Ardeleanu**, membră a GRUI, a Consiliului Director al UIP și a Grupului geo-politic 12 Plus.

I. ADUNAREA

Adunarea s-a întrunit în intervalul 7-9 octombrie 2013. Lucrările au fost deschise oficial și au fost prezidate de dl. Abdelwahad Radi, președintele Uniunii Interparlamentare.

În alocuțiunea sa inaugurală, dl. Abdelwahad Radi s-a referit la atacul terorist comis în Kenya și la conflictul sirian, subliniind că UIP a pledat întotdeauna pentru dialog și negociere, singurele care pot conduce la o pace durabilă. De asemenea, a trecut în revistă subiectele de pe ordinea de zi a diferitelor organisme ale Adunării, în special adoptarea recentă a *Tratatului privind Comerțul cu Arme* și punerea în aplicare a *Rezoluției 1540* a Consiliului de Securitate privind „Neproliferarea armelor nucleare și de distrugere în masă”, teme aflate pe agenda Comisiei UIP pentru Națiunile Unite. Dl. Radi a menționat și Obiectivele Dezvoltării Durabile post 2015, în curs de a fi definite de comunitatea internațională, arătând că guvernarea democratică trebuie să se regăsească ca obiectiv distinct și, în același timp, să fie integrată în toate celelalte obiective.

A. Punctul de urgență

Adunarea a fost sesizată inițial cu opt propuneri de puncte de urgență: *Rolul parlamentelor în protecția democrației fragile din Haiti* (Haiti); *Răspunsul la actele criminale de distrugere deliberată a patrimoniului cultural mondial în țările aflate în situații de conflict armat și de luptă împotriva terorismului- rolul parlamentelor* (Maroc și Palestina); *Războiul cibernet - o amenințare serioasă la adresa păcii și securității mondiale* (Uruguay, cu sprijinul Grupului America Latină și Caraibe); *Întărirea rolului parlamentelor în menținerea păcii și securității internaționale printr-o soluție politică, refuzând orice fel de agresiune sau amenințarea cu agresiunea, încălcarea suveranității statului și amestecul în treburile Siriei, care depășesc cadrul legitimității internaționale, și prin aplicarea tuturor rezoluțiilor comunității internaționale privind lupta împotriva terorismului* (Siria); *Securitatea și criza umanitară din Republica Centrafricană: facilitarea sprijinului pentru populație și promovarea tranziției către democrație* (Franța); *Promovarea ratificării universale a Tratatului privind comerțul cu arme, din 2013* (Mexic); *Rolul parlamentelor în supravegherea distrugerii armelor chimice și interzicerea folosirii acestora* (Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, Suedia); *Condamnarea atacului terorist de la Westgate Mall, Nairobi, din 21 septembrie 2013* (Kenya).

În cadrul dezbaterilor, delegațiile din Franța, Haiti, Kenya și Mexic au decis să renunțe la propunerile lor. În urma votului prin apel nominal, s-a decis includerea pe ordinea de zi a punctului de urgență propus de Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia, intitulat ***Rolul parlamentelor în supravegherea distrugerii armelor chimice și interzicerea folosirii acestora.***

Tema a fost dezbătută de Adunare în ziua de 8 octombrie, după prezentarea, de către delegația Finlandei, a unui proiect de rezoluție care, în esență, deplânge și condamnă folosirea armelor chimice în Republica Arabă Siriană. Participanții au subliniat că existența stocurilor de arme chimice și riscurile pe care le comportă acestea trebuie să determine o dezbatere privind rolul parlamentelor în susținerea și garantarea punerii în aplicare a *Convenției ONU privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora*, instrument ce se bucură de sprijin cvasi-universal, fiind ratificată de 189 de state părți, a căror populație reprezintă aproximativ 98% din populația globului. Rezoluția privind punctul de urgență a fost adoptată prin consens¹ la finalul sesiunii.

B. Dezbaterile-panel

Programul de lucru al Adunării a inclus și **trei dezbateri-panel** pe temele de pe agenda comisiilor permanente, pentru care vor fi adoptate rezoluții la următoarea sesiune a UIP (cea de-a 130-a Adunare a UIP și reuniunile asociate, Geneva, 17-20 martie 2014).

1. Dezbaterea cu tema ***Către o lume fără arme nucleare: contribuția parlamentelor*** a fost prezidată de dl. Saber Hossain Chowdhury (Bangladesh), președintele Comisiei UIP pentru pace și securitate internațională, și a avut drept documente de suport proiectele de raport elaborate de dna. Yolanda Ferrer Gomez (Cuba) și dl. Blaine Calkins (Canada), în calitate de co-raportori. **Din partea GRUI a participat dl. deputat Horia Grama.**

Discuțiile au fost precedate de prezentarea unui film documentar despre istoria cursei înarmărilor, pus la dispoziție de delegația din Kazahstan, urmată de intervenții tematice din partea: amb. Manuel Dengo (Costa Rica), președintele Grupului deschis de lucru pentru impulsivarea negocierilor multilaterale privind dezarmarea nucleară; Baronesei Miller, membră a Camerei Lorzilor; dlui. Alyn Ware, coordonator global al rețelei Parlamentarilor pentru neproliferare și dezarmare nucleară. La rândul lor, co-raportorii au evidențiat pericolele generate de armele nucleare și rolul parlamentarilor în aplicarea Tratatului privind neproliferarea armelor nucleare, având ca scop asigurarea, pe termen lung, a dezarmării nucleare, generală și cuprinzătoare.

Marea majoritate a delegaților au subliniat că, în pofida angajamentelor internaționale, armele nucleare continuă să prolifereze și câteva țări își consolidează și își modernizează programele militare nucleare. În același timp, au evidențiat: importanța creării zonelor denuclearizate care acoperă o țară sau o regiune, ca fiind una dintre cele mai bune practici ce trebuie încurajată; posibilitatea producerii controlate a energiei nucleare în scopuri non-militare; implicațiile pe care le are utilizarea energiei nucleare asupra sănătății; impactul financiar și economic al politicilor nucleare, context în care s-a subliniat că dezvoltarea arsenalelor deturbează fondurile necesare finanțării obiectivelor globale de dezvoltare; necesitatea

¹ Au exprimat rezerve delegațiile din Algeria, Bolivia, Cuba, Ecuador, Iran, Liban, Nicaragua, Palestina, Peru, Sudan, Siria și Venezuela, cu privire la conceptul « responsabilității de a proteja »; în opinia acestor delegații, conceptul nu este bine definit, lăsând loc pentru interferențe în afacerile interne ale statelor.

colaborării transparente între state și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, pentru ca armele nucleare să nu ajungă în mâinile organizațiilor teroriste. Participanții au amintit că negocierile din cadrul Conferinței pentru dezarmare sunt blocate de peste 10 ani și au arătat că este nevoie de voință politică pentru controlarea, limitarea și reducerea arsenalelor nucleare.

Referindu-se la rolul parlamentarilor în impulsionarea procesului de dezarmare nucleară, participanții au propus o mai bună coordonare a inițiativelor UIP cu cele ale rețelei Parlamentarilor pentru neproliferare și dezarmare nucleară.

2. Dezbaterile cu tema ***Promovarea unei dezvoltări care să facă față riscurilor: evoluții demografice și constrângeri de mediu*** a fost prezidată de dl. Roberto Leon (Chile), președintele Comisiei UIP pentru dezvoltare durabilă, finanțe și comerț. În deschiderea lucrărilor, co-raportorii Philippe Mahoux (Belgia) și Saber Hossain Chowdhury (Bangladesh) au prezentat un document de suport care relevă necesitatea adoptării unor moduri de producție și de consum durabile și recomandă influențarea dinamicilor demografice, punând accentul pe raportul cost/eficiență al politicilor de prevenire și gestionare a impactului catastrofelor, și al celor din domeniul sănătății reproductive și a sexualității.

Alte două prezentări tematice au fost realizate de dna. Margareta Wahlström, Reprezentant special al Secretarului General al Națiunilor Unite pentru reducerea riscurilor de catastrofe și dna. Marleen Temmerman, director, Departamentul sănătate și cercetare reproductivă, OMS. Dezbaterile s-au axat pe măsurile de reducere a riscurilor de catastrofe și pe evidențierea factorilor care amplifică aceste riscuri, îndeosebi creșterea demografică, planificarea deficitară, schimbările climatice, dezvoltarea urbană. Participanții au făcut mai multe recomandări pentru proiectul de rezoluție, arătând că: responsabilitatea politică este inerentă tuturor politicilor de gestionare a riscurilor de catastrofe; aceste politici trebuie să integreze o dimensiune de gen și trebuie să prevadă implicarea autorităților locale și instruirea, formală și informală, la toate nivelurile. S-a discutat și despre viitorul program de dezvoltare durabilă care va fi adoptat de comunitatea internațională în 2015, despre rolul parlamentarilor în elaborarea și transpunerea lui în practică, despre necesitatea de a aborda dezvoltarea dintr-o perspectivă globală, care să valorifice sinergia dintre măsurile economice și sociale și cele care au drept obiectiv consolidarea democrației.

3. Dezbaterile cu tema ***Rolul parlamentelor în apărarea drepturilor copiilor, îndeosebi ale copiilor migranți neînsoțiți, și în prevenirea exploatarea acestora în situații de război și conflict*** a fost prezidată de președintele Comisiei UIP pentru democrație și drepturile omului, dl. Osei Kyei-Mensah-Bonsu (Ghana) și a avut ca repere: documentele de suport elaborate de cei doi co-raportori, dna. Gabriela Cuevas Barron (Mexic) și dna. Jameela Ali Salman Nassif (Bahrein); prezentările introductive realizate de dna. Louise Aubin, coordonatoarea Grupului de protecție globală, condus de Înalțul Comisar ONU pentru Refugiați și dl. Mohamed Mattar, director executiv al „Proiectului pentru protecție”, Universitatea John Hopkins.

Participanții au subliniat că reducerea vulnerabilității copiilor migranți neînsoțiți se poate realiza prin eliberarea documentelor necesare, începând cu certificatele de naștere și printr-o abordare integrată a sistemului național de protecție a copilului și a politicilor privind migrația și azilul, politici care trebuie să țină seama de interesele și nevoile copilului. A fost evocată situația specială a copiilor care migrează din cauza conflictelor, îndeosebi a celor din R.A. Siriană, faptul că aceștia sunt privați de drepturile lor fundamentale, precum dreptul la educație și riscă să fie abuzați fizic și sexual. Una dintre concluzii a fost aceea că deși numeroase parlamente au adoptat legi pentru protecția copiilor, implementarea lor se face cu dificultate. În acest context, a fost prezentată o lege-model pentru protecția copilului, elaborată de Universitatea John Hopkins, care poate servi drept punct de plecare pentru revizuirea legislației naționale în domeniu.

Din partea GRUI a participat la lucrări dl. senator Augustin-Constantin Mitu. În intervenția sa, dl. senator a subliniat că dezbaterile organizate de UIP confirmă angajamentul asumat de comunitatea internațională, de consolidare a dimensiunii drepturilor omului în gestionarea fenomenului migrației și că această abordare este cu atât mai necesară în cazul copiilor migranți neînsoțiți, datorită vulnerabilităților multiple la care sunt expuși aceștia.

Reprezentantul GRUI a menționat că legislația națională în materie este conformă cu prevederile Convenției ONU privind drepturile copilului și ale celorlalte instrumente internaționale și europene relevante și s-a referit, în acest context, la: ***legea pentru protecția și promovarea drepturilor copiilor***, ai cărei beneficiari sunt și copiii migranți; ***legea privind azilul în România***, care statuează explicit principiul interesului superior al copilului; ***cadru legislativ, inclusiv instrumentele internaționale bilaterale, care reglementează repatrierea și protecția specială a copiilor români neînsoțiți.***

Pornind de la situații concrete cu care se confruntă autoritățile române - cazuri ale unor copii români neînsoțiți, care, deși similare, sunt soluționate în mod diferit în țările de tranzit și de destinație, sau situații în care nu se dă curs cererilor de informații privind copiii români neînsoțiți aflați pe teritoriul altor țări – dl. senator a solicitat adoptarea unor instrumente și metodologii unitare, precum și creșterea cooperării dintre țările de origine, de tranzit și de destinație, ceea ce ar permite ca toate cazurile de copii migranți neînsoțiți să fie tratate de o manieră corectă, echitabilă și transparentă.

Într-o notă generală, ca o contribuție la viitoarea rezoluție pe tema în dezbatere, dl. senator Augustin-Constantin Mitu a subliniat că: parlamentarii au responsabilitatea de a se asigura că nevoile speciale ale copiilor migranți neînsoțiți se regăsesc în mod coerent în legislația și politicile naționale relevante (protecția copilului, migrație, azil, trafic de persoane), cu integrarea corespunzătoare a dimensiunii de gen; dezvoltarea unor politici și programe adaptate la diversitatea de situații, motivații și cauze ale migrației copiilor impune îmbunătățirea activității de culegere a datelor (atât cantitative, cât și calitative), armonizarea metodelor de culegere și intensificarea schimbului de informații între țările de origine, de tranzit și de destinație; perfecționarea legislației și politicilor trebuie dublată de o schimbare majoră de mentalitate și de o instruire adecvată a tuturor categoriilor profesionale care lucrează cu și pentru copiii migranți, astfel încât interesul superior al copilului să aibă întotdeauna câștig de cauză.

C. Comisia UIP pentru Națiunile Unite

Comisia s-a întrunit în zilele de 7 și 9 octombrie a.c., în cadrul a trei sesiuni dedicate următoarelor subiecte: *cooperarea, la nivel național, între parlamente și echipele ONU de pe teren; aplicarea principalelor angajamente privind controlul armelor; promovarea și respectarea drepturilor omului în cazul grupurilor vulnerabile.*

Dintre oficialii ONU care au contribuit la dezbateri, îi menționăm pe: Înalțul Reprezentant ONU pentru țările cel mai puțin dezvoltate, dl. Gyan Chandra Acharya; coordonatorul rezident al PNUD în Burkina Faso, dl. Pascal Karorero; Secretarul general adjunct al Conferinței ONU pentru dezarmare, dl. Jarmo Sareva. Au mai susținut prezentări tematice: experți ai Oficiului Înalțului Comisar ONU pentru drepturile Omului; ambasadori care coordonează diferite procese la nivelul ONU; reprezentanți ai Comitetului Internațional al Crucii Roșii, ai unor organizații non-guvernamentale (Amnesty International, World Future Council) și ai mediului academic.

1. La dezbaterile privind **cooperarea dintre parlamente și echipele ONU de pe teren** au fost prezentate succint concluziile misiunilor de evaluare organizate de Comisie - Côte d'Ivoire (2013), Albania și Muntenegru (2012), Sierra Leone și Ghana (2011), Vietnam (2009), Tanzania (2008) - și a avut loc un schimb de opinii cu reprezentanți ai echipei ONU din Burkina Faso, prilej cu care parlamentarii au solicitat o prezență mai consistentă a ONU în țările lor și eliminarea discrepanțelor actuale dintre țări, în materie de reprezentare ONU pe teren. Participanții: au relevat rolul parlamentelor în implementarea rezoluțiilor și deciziilor internaționale, în primul rând prin asigurarea cadrului legislativ adecvat; au deplâns faptul că parlamentarii nu sunt informați și consultați cu privire la diferitele activități desfășurate de ONU în țările lor, arătând că adesea programele ONU sunt predefinite și nu reflectă adecvat nevoile și prioritățile populației.

Participanții au subliniat că primul pas în facilitarea interacțiunii parlamente-ONU este dezvoltarea dialogului intern și a schimbului de informații dintre parlamente și guverne, pe problematica ONU. În același scop, parlamentelor li se recomandă, între altele: să desemneze un punct focal având ca sarcină transmiterea deciziilor și rezoluțiilor ONU; să introducă practica prezentării în parlament a unui raport anual de către echipa ONU din țara respectivă.

2. În partea a doua a lucrărilor, Comisia a examinat cele mai recente evoluții în domeniul neproliferării, în special adoptarea, în aprilie 2013, a Tratatului privind Comerțul cu Arme, și eforturile pentru aplicarea Rezoluției 1540 a Consiliului de Securitate, în contextul situației dramatice din Siria. La dezbateri au participat amb. Oh Joon (Republica Coreea), președintele Comitetului ONU privind Rezoluția 1540 a Consiliului de Securitate, în calitate de invitat special, alături de personalități din mediul academic, experți și reprezentanți ai societății civile.

Referindu-se la **Tratatul privind Comerțul cu Arme**, participanții au arătat că: acest instrument, adoptat cu o majoritate covârșitoare, oferă un cadru multilateral de transparență și responsabilitate în comerțul cu arme, având în esență rolul de a împiedica transferurile de arme atunci când există probe ca acestea ar conduce la încălcări grave ale normelor internaționale în materia drepturilor omului sau ale

dreptului internațional umanitar; parlamentele trebuie să se implice în ratificarea Tratatului, în adoptarea legislației și alocarea resurselor necesare aplicării și în monitorizarea respectării angajamentelor; pentru creșterea transparenței și responsabilizării, trebuie instituite mecanisme naționale și norme de control, și măsuri practice de aplicare, inclusiv de natură punitivă. Mai mulți participanți și-au exprimat speranța că noul tratat va contribui la reducerea imenselor suferințe provocate de reglementarea deficitară a comerțului cu arme. Semnificativă în acest sens este situația de pe continentul african, unde cantități imense de arme deținute ilegal provoacă adevărate crime în masă.

Discuțiile referitoare la **Rezoluția 1540 a Consiliului de Securitate privind neproliferarea armelor de distrugere în masă către actori non-statali** au debutat cu o prezentare a acestui document, a contextului în care a fost adoptat, a principalelor prevederi și consecințe și a beneficiilor implementării.

În condițiile în care rezoluția are o importantă componentă legislativă, s-a pus accentul pe rolul parlamentarilor în adoptarea legislației naționale relevante - codul penal, legile care reglementează importurile și exporturile, controlul bunurilor strategice, materialele cu dublă utilizare s.a. - menționându-se că, în funcție de contextul constituțional, fiecare stat decide cum își adaptează și completează cadrul legislativ național: fie prin adoptarea unor legi de sine stătătoare pentru fiecare categorie de arme, fie prin adoptarea unei legi unice privind armele de distrugere în masă, fie prin revizuirea legilor și regulamentelor existente. Dincolo de impactul de securitate, aplicarea rezoluției aduce diverse alte beneficii (îndeosebi consolidarea capacității instituționale de investigare și monitorizare a activităților care implică arme de distrugere în masă, îmbunătățirea sănătății și siguranței publice) și poate contribui la consolidarea statului de drept și accelerarea dezvoltării.

Din partea GRUI a participat la dezbateri dl. deputat Cornel-George Comșa, șeful delegației. În intervenția sa, dl. deputat a subliniat că România sprijină pe deplin eforturile de consolidare a cadrului internațional de securitate nucleară și contribuie la eforturile comune de prevenire a proliferării armelor de distrugere în masă; în context, a evidențiat rolul esențial al AIEA în coordonarea eforturilor internaționale de consolidare a securității nucleare la nivel mondial.

Dl. deputat a mai arătat că în contextul amenințărilor, teroriste sau din partea altor actori non-statali, la adresa securității globale, România sprijină cu fermitate punerea deplină în aplicare a Rezoluției 1540 a Consiliului de Securitate al ONU, care impune statelor membre să adopte măsuri legislative de prevenire a proliferării armelor nucleare, chimice și biologice și a mijloacelor de furnizare a acestora și să stabilească controale interne adecvate pentru a împiedica accesul ilicit al actorilor non-statali la aceste tipuri de arme și la mijloacele de livrare. A menționat totodată că România a deținut, pentru un mandat de doi ani, președinția Comitetului înființat în baza Rezoluției și că aceasta constituie un instrument unic în materie de neproliferare a armelor de distrugere în masă.

Dl. deputat a precizat că: România, ca membră a Uniunii Europene, susține *Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă*, promovând obiectivele acesteia pe cele trei axe: un multilateralism eficient, un mediu regional și internațional stabil, cooperare internațională intensificată; țara noastră participă activ la o serie de inițiative internaționale în domeniul combaterii terorismului nuclear, precum *Inițiativa de Proliferare a Securității și Inițiativa Globală pentru Combaterea Terorismului Nuclear*; România este profund preocupată de provocările la adresa regimului de neproliferare, care vin din partea Iranului, R.P.D Coreene și a Siriei; ca țară care dispune de un program nuclear civil relevant, România susține pe deplin dreptul oricărui stat de a beneficia de utilizarea în scopuri pașnice a energiei nucleare, dacă sunt îndeplinite toate condițiile de neproliferare, siguranță și securitate.

În încheierea intervenției sale, dl. deputat a subliniat că Tratatul de Neproliferare a Armelor Nucleare rămâne unul dintre pilonii securității internaționale și piatra de temelie a regimului de neproliferare nucleară.

3. Cu ocazia celei de-a treia dezbateri tematice, participanții au fost informați despre cadrul juridic internațional pentru **protecția drepturilor persoanelor aparținând unor grupuri vulnerabile** din societate, îndeosebi persoanele aparținând populațiilor indigene și cele cu dizabilități, și despre stadiul și rezultatele transunerii lui în practică.

Printre altele, s-a constatat că: aceste persoane continuă să fie sub-reprezentate în toate sectoarele societății și în parlamente, instituții care, prin natura lor, ar trebui să reprezinte efectiv toate segmentele populației; parlamentele au datoria să recunoască identitatea și cultura populațiilor indigene și să

promoveze o bună înțelegere a problemelor care le sunt specifice; un document cu valoare de reper pentru acțiunea parlamentară este *Declarația de la Chiapas* adoptată de UIP în 2010, care conține recomandări esențiale pentru o participare reală a populațiilor indigene la viața politică; UIP și parlamentele membre trebuie să se mobilizeze în perspectiva viitoarei Conferințe Mondiale privind Populațiile Indigene (septembrie 2014), asigurându-se că dezbaterile respective vor integra și o dimensiune parlamentară.

În ceea ce privește persoanele cu dizabilități (aproximativ 1 miliard, la scară globală, conform statisticilor OMS și Băncii Mondiale), participanții au fost informați despre obiectivele, prevederile principale și stadiul ratificării Convenției ONU în materie, instrument care consacră abordarea handicapului din perspectiva drepturilor omului și care garantează persoanelor afectate dreptul de a participa la viața politică și publică. Au fost evocate inițiativele UIP în domeniu, cu precădere publicarea, în 2007, a unui *ghid pentru parlamentari* și adoptarea, în 2008, a *Politicii prin care se asigură participarea persoanelor cu dizabilități la activitățile UIP*.

În urma dezbaterilor, la care au participat și reprezentanți ai unor agenții ONU și ai unor organizații non-guvernamentale, au fost prezentate bune practici de promovare a dreptului de participare la viața politică: prezentarea informațiilor despre procesele electorale într-un limbaj accesibil persoanelor cu dizabilități intelectuale; locuri rezervate în parlament pentru persoanele cu dizabilități; acordarea dreptului de asistență la exercitarea dreptului la vot; alocări bugetare pentru participarea politică a acestor persoane; înființarea de structuri parlamentare specializate.

La propunerea unui grup de membri, Comisia a adoptat un *Apel la Acțiune* în care formulează mai multe recomandări generale, între care: ratificarea universală a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a Protocolului său facultativ; abrogarea dispozițiilor legale și constituționale care nu permit persoanelor cu dizabilități să voteze și să candideze; consultarea sistematică a acestor persoane și a organizațiilor care le reprezintă, în cadrul procesului de legiferare; alocarea de resurse bugetare pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități s.a.

La finalul sesiunii UIP, Adunarea:

- a luat notă de raportul Comisiei UIP pentru Națiunile Unite și de recomandările Comisiei, în atenția UIP și a parlamentelor membre, referitoare la: dezvoltarea interacțiunii dintre parlamente și ONU la nivel național, cu accent pe transpunerea în practică a angajamentelor internaționale relevante asumate de țările respective; implementarea instrumentelor internaționale privind controlul armamentelor și neproliferarea (inclusiv recentul Tratat privind Comerțul cu Arme și Rezoluția 1540 a Consiliului de Securitate); transpunerea, în plan național, a angajamentelor referitoare la protecția drepturilor omului pentru persoanele cu dizabilități și cele care aparțin unor populații indigene.
- a aprobat, în unanimitate, o serie de amendamente la Statutul UIP și la propriul Regulament. Acestea vizează: noul format al Adunărilor; funcționarea Comisiilor permanente și a Birourilor; statutul Comisiei UIP pentru Națiunile Unite;
- s-a raliat *Declarației prezidențiale privind atacul terorist din Kenya*, prezentată de Președintele UIP, care exprimă: profunda îngrijorare cu privire la atacul terorist comis la Mall Westgate din Nairobi, Kenya; solidaritatea UIP și a membrilor săi cu poporul kenyan lovit de această tragedie națională; profunda preocupare față de creșterea numărului de atacuri teroriste în Kenya și în alte țări din Estul Africii.

II. CONSILIUL DIRECTOR

La reuniunile Consiliului, din zilele de 7 și 9 octombrie a.c., au participat **dnii. deputați Cornel-George Comșa și Horia Grama și dna. deputat Sanda-Maria Ardeleanu.**

În cadrul lucrărilor, au fost prezentate: rapoartele de activitate ale președintelui și secretarului general ai UIP; rapoartele referitoare la situația financiară a UIP; programul și bugetul organizației pe 2014; rapoartele diferitelor organe de lucru ale Uniunii și ale Comitetelor specializate (Grupul pentru parteneriatul de gen, Comitetul pentru Orientul Mijlociu, Comitetul de coordonare al Femeilor Parlamentare, Comitetul pentru drepturile omului ale parlamentarilor, Forumul tinerilor parlamentari); rezultatele și concluziile celor mai recente conferințe specializate ale UIP.

În contextul prezentării inițiativelor UIP și ale parlamentelor membre pentru marcarea ediției 2013 a Zilei Internaționale a Democrației – 15 septembrie, raportul Secretarului general evidențiază și contribuția Parlamentului României, care a dedicat acestui eveniment secțiuni speciale pe paginile de web ale Camerei Deputaților și Senatului; totodată, sunt menționate declarațiile în plen ale reprezentanților GRUI, cu ocazia acestei Zile Internaționale.

Consiliul:

- a aprobat afilierea la UIP a Parlamentului din Bhutan, reafilierea Parlamentului din Somalia; suspendarea afilierii Egiptului, ca urmare a dizolvării parlamentului din această țară; acordarea statutului de observator pentru Adunarea Parlamentară a Organizației de Cooperare Economică;
- a examinat evoluțiile recente ale cooperării cu Națiunile Unite și activitățile desfășurate în colaborare sau cu sprijinul ONU; a decis să înființeze o sub-comisie pentru viitorul acord de cooperare UIP-ONU, ca parte a demersului general de evaluare a statutului juridic internațional al UIP;
- a examinat stadiul transpunerii în practică a *Strategiei UIP 2012-2017* și, în acest context, a adoptat un document de poziție privind integrarea dimensiunii de gen la nivelul UIP (în care stabilește o strategie pentru instituționalizarea egalității de gen în cadrul organizației și promovarea egalității de reprezentare și participare); a aprobat o serie de amendamente și sub-amendamente la Regulamentul Comisiilor permanente; a luat notă de noua variantă de logo și mesajul instituțional ale UIP, decise de Comitetul Executiv;
- a confirmat decizia ca cea de-a 130 Adunare a UIP să aibă loc la Geneva, în perioada 17-20 martie 2014 și a aprobat lista organizațiilor internaționale și a altor organisme care vor fi invitate, în calitate de observatori.

În cadrul ședinței din 9 octombrie a Consiliului Director, a fost organizată o **dezbatere specială cu privire la impactul umanitar al crizei din Siria**, cu prezentări introductive din partea Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați, dl. Antonio Guterres; președintelui Comitetului UIP pentru promovarea respectării dreptului internațional umanitar, dl. Andi Anzhar Cakra Wijaya (Indonezia); dnei. Samar Haj Hassan, membră a Senatului din Iordania.

Cu această ocazie, participanții au fost informați despre situația actuală a refugiaților sirieni (2,1 milioane, dislocați în Liban, Iordania, Turcia, Irak și Egipt), despre experiențele dramatice prin care trec și despre riscurile de abuz și violență la care sunt expuși, cu precădere femeile și copiii. Deși comunitatea internațională s-a mobilizat acordând asistență umanitară, soluția la această criză nu poate fi pur umanitară, ci în primul rând politică; până la găsirea ei, sunt necesare mecanisme inovatoare de finanțare a asistenței, iar statele vecine Siriei sunt încurajate să-și revizuiască legislația, acolo unde este cazul, pentru a facilita acordarea de asistență din partea altor țări (spre exemplu, permițând personalului medical străin să-i îngrijească pe refugiați).

Membrii Consiliului au audiat și o **prezentare a Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului**, dna. Navanethem Pillay, care: a trecut în revistă cele mai importante realizări ale Oficiului, aflat la cea de-a 20-a aniversare; a vorbit pe larg despre contribuția parlamentarilor la promovarea și apărarea drepturilor omului, în special pentru transpunerea în practică a instrumentelor internaționale relevante; a descris rolul Consiliului Drepturilor Omului al ONU și modul de funcționare a mecanismul său de Evaluare Periodică Universală.

III. GRUPUL GEO-POLITIC 12 PLUS

Grupul s-a reunit pe parcursul sesiunii, începând cu ziua de 6 octombrie a.c., sub președinția dlui. Robert del Picchia (Franța), în vederea adoptării unor poziții coerente ale membrilor săi în raport cu problematica Adunării și activitatea de ansamblu a UIP.

Din partea GRUI au participat la lucrări dl. deputat Cornel-George Comșa și dna. deputat Sanda Maria Ardeleanu.

În deschiderea sesiunii, dl. Robert del Picchia a adresat salutul de bun venit tuturor participanților și, în special delegației din Ucraina, aflată la prima participare (Rada Supremă s-a afiliat la G12 Plus la cea de-a 128-a Adunare a UIP).

Membrii Grupului au adoptat minutele reuniunilor Grupului de la precedentă sesiune a UIP și au examinat teme decurgând din agenda și programul de lucru al sesiunii și cele referitoare la activitatea sa proprie: rezultatele reuniunii Comitetului Director al Grupului, în pregătirea sesiunii UIP; alegerea punctului de urgență și desemnarea reprezentanților Grupului în comitetul de redactare a proiectului de rezoluție; situația financiară a UIP; propunerile de amendamente și sub-amendamente la Statutul UIP și la

Regulamentele structurilor sale specializate; cooperarea UIP-ONU; stadiul pregătirilor pentru următoarea sesiune a UIP. Totodată, Grupul și-a desemnat candidații pentru o serie de posturi vacante în structurile organizației și a aprobat scala contribuțiilor individuale ale membrilor la bugetul Grupului, pentru 2014.

Grupul a examinat stadiul procedurilor de selecție a candidaturilor la funcția de secretar general al UIP; într-o primă etapă au fost depuse 53 de candidaturi, dintre care 25 aparțin țărilor membre ale Grupului 12 Plus, inclusiv 2 foști parlamentari membri ai Grupului, dl. Geert Versnik (Belgia) și dna. Barbara Contini (Italia). După un prim proces de selecție realizat la nivelul Secretariatului organizației, o listă cu maximum 20 de candidați va fi transmisă membrilor Comitetului Executiv, care vor reține cinci candidați; aceștia vor fi audiați de Comitet în martie 2014; în urma audierilor vor fi selectați cel puțin doi candidați care vor fi propuși Consiliului Director, organul care va alege, prin vot secret, cu majoritate absolută, viitorul secretar general al UIP.

IV. REUNIUNI ȘI DEZBATERI SPECIALIZATE, ALTE EVENIMENTE

A. Forumul tinerilor parlamentari s-a întrunit în ziua de 8 octombrie 2013, sub președinția dlui. Klaas Dijkoff, membru al Camerei Reprezentanților din Olanda.

Cei aproximativ 50 de participanți au stabilit obiectivele și mandatul Forumului, au examinat proiectul *Regulamentului și Modalităților de lucru*, au definit criteriile pe care trebuie să le respecte Forumul din punct de vedere al componenței și al structurii de coordonare (consiliul).

Din partea GRUI a participat la dezbateri dl. deputat Cornel-George Comșa. Referindu-se la criteriul de vârstă, dl. deputat a propus o limită de vârstă flexibilă, în funcție de țară și de Camera parlamentară din care face parte parlamentarul respectiv. Astfel, în cazul României, pentru un reprezentant al Camerei Deputaților limita de vârstă ar fi de 33 de ani, iar pentru Senat, de 43 de ani, adică vârsta minimă de acces în Camera Deputaților/Senat, la care se adaugă zece ani.

După dezbateri prelungite, tinerii parlamentari au stabilit prin vot ca limita maximă de vârstă pentru un membru al Forumului să fie de 45 de ani, ținând cont de vârsta medie actuală a parlamentarilor la nivel global, de 53 de ani, indicată în Raportul Parlamentar Mondial publicat în 2012 de UIP și PNUD. De asemenea, s-a luat în calcul și faptul că vârsta eligibilității rămâne destul de mare în numeroase țări. Totuși, unii participanți au observat că o limită de vârstă mai redusă, de 40 ani, ar fi de natură să încurajeze parlamentele să includă tineri parlamentari în delegațiile la UIP, ar facilita dialogul și colaborarea dintre Forumul UIP și structuri similare ale tinerilor, naționale și regionale, și ar accentua specificitatea Forumului în raport cu celelalte entități din cadrul UIP .

Forumul va avea propriul organ decizional – Consiliul tinerilor parlamentari ai UIP, în care fiecare grup geopolitic va avea doi reprezentanți, cu un mandat de doi ani și care va include un număr egal de femei și bărbați. Președintele Forumului va fi ales dintre membrii Consiliului, cu respectarea principiului rotației pe criterii de gen și regiune.

Proiectul Regulamentului și Modalităților de lucru ale Forumului vor fi prezentate organelor de conducere ale UIP la următoarea sesiune a Uniunii.

B. Ghidul pentru parlamentari cu titlul *Susținerea acțiunii parlamentelor în sprijinul sănătății mamei, nou-născutului și copilului*, lansat în marja sesiunii Consiliului Director, a fost elaborat în contextul măsurilor de transpunere în practică a rezoluției *Accesul la sănătate, un drept fundamental: rolul parlamentelor în garantarea sănătății femeilor și copiilor*, adoptată de UIP în 2012.

În prezentarea sa, dl. Anders B. Johnsson, Secretarul general al UIP, a precizat că eforturile parlamentarilor și ale UIP pentru promovarea sănătății materne și infantile sunt recunoscute și salutate de ONU și de alte organizații internaționale, inclusiv pe fondul dezbaterilor actuale pentru definirea noului program mondial de dezvoltare post 2015 și a responsabilităților pentru punerea lui în practică. La rândul său, dna. Rebecca Kadaga, Președinta Parlamentului din Uganda, a menționat contribuția instituției pe care o conduce la elaborarea rezoluției UIP și a apreciat că Ghidul reprezintă un instrument util pentru consolidarea capacității parlamentelor, dar și a adunărilor parlamentare cu caracter regional, de a susține măsuri benefice pentru sănătatea femeii și copilului.

C. Dezbaterile cu tema **Controlul partidelor politice asupra parlamentarilor: în căutarea unui echilibru**, moderată de dl. Michael Monzi, membru al Camerei Reprezentanților din Malta, a fost lansată prin prezentări introductive din partea dnei. Michèle André, președinta Grupului francez al UIP, a dnei. Betty Amongi, membră a parlamentului din Uganda și a dlui. José Carlos Mahía, membru al Parlamentului din Uruguay.

Discuțiile au pornit de la două premize: controlul exercitat de partidele politice asupra parlamentarilor este o temă complexă, cu multiple dimensiuni; există un potențial de tensiune între mandatul de reprezentare pe care îl are orice parlamentar și loialitatea datorată partidului sub sigla căruia acesta a fost ales.

Au fost evocate situații concrete din viața politică, inclusiv cazuri extreme în care partidul și-a sancționat parlamentarii și s-a insistat asupra necesității de a păstra democrația la nivelul partidului politic. În teorie, dacă un grup politic dispune de reguli și proceduri clare, se întrunește regulat și le permite membrilor să participe în mod real la adoptarea deciziilor, este de așteptat ca parlamentarii să respecte indicațiile de partid și să se abțină de la acte contrare acestora. În realitate însă, practicile partidelor sunt diverse; în unele cazuri, liderul de partid încearcă să-și impună propriile decizii; în altele, partidul nu are o poziție și o ideologie bine definite și legătura cu parlamentarii este slabă, creîndu-se condiții pentru migrația politică.

Participanții au prezentat atribuțiile liderului de grup în diferite sisteme politice și au evidențiat influența sistemului electoral asupra relațiilor dintre parlamentari și partidele lor politice. S-a constatat că în anumite țări există legi care prevăd că parlamentarul exclus din partid își pierde automat locul în parlament, dar această practică pune sub semnul întrebării respectarea libertății de exprimare a parlamentarilor.

Principalele concluzii ale dezbaterilor au fost următoarele:

- partidele sunt esențiale pentru democrație; însă este la fel de important ca ele să fie organizate conform unei structuri democratice și să respecte principiile și procedurile democratice;
- în majoritatea cazurilor, parlamentarii sunt aleși cu sprijinul unui partid politic și răspund, la modul general, în fața alegătorilor și a partidului, pentru punerea în practică a programului politic pe care l-au promovat;
- pentru menținerea echilibrului necesar, parlamentarii trebuie să se aplece permanent în slujba partidului și nu a propriilor interese; în anumite circumstanțe, dacă partidul deviază de la programul politic promovat în alegeri sau dacă acționează în mod nedemocratic, poate fi acceptabil și chiar necesar ca parlamentarii să ia atitudine.

V. REUNIUNI ASOCIATE

În ziua de 10 octombrie a.c., UIP a organizat mai multe evenimente destinate, conform cutumei, parlamentarilor participanți la Adunarea UIP.

A. Masa rotundă cu tema **Parlamentarii, o forță critică în promovarea abolirii pedepsei cu moartea** a marcat *Ziua mondială împotriva pedepsei cu moartea – 10 octombrie*.

Evenimentul a avut drept obiective promovarea, în rândul parlamentarilor, a unei mai bune înțelegeri a tendințelor globale și regionale privind abolirea pedepsei cu moartea; prezentarea și dezbaterile unor studii de caz naționale (Franța, Kazahstan, Maroc) și a unor inițiative de succes, cu evidențierea rolului jucat de parlamente și de membrii acestora; identificarea modalităților de implicare parlamentară în țările care se îndreaptă către abolire.

Cu această ocazie, au fost evocate progresele realizate în ultimii ani și situația actuală - pedeapsa cu moartea este abolită prin lege în 102 țări, iar în alte 35 de țări în care este în vigoare, este supusă unui moratoriu național sau nu s-a pus în aplicare în ultimii 10 ani; totuși, între 2010 și 2012, 20 de țări au recurs la pedeapsa cu moartea. Participanții au subliniat că abolirea este susținută de state din toate regiunile lumii, indiferent de sistemul politic, religie, cultură sau tradiții, dar este nevoie de un efort suplimentar pentru eliminarea definitivă a acestei practici.

Dezbaterile au confirmat faptul că parlamentarii au un rol important în susținerea abolirii pedepsei capitale și trebuie să promoveze demersurile în acest scop, adoptând legislația națională necesară și asigurând ratificarea tratatelor relevante, în materia drepturilor omului. În același timp, s-a concluzionat că procesul de abolire ar fi accelerat dacă s-ar cunoaște mai multe informații despre modul în care se aplică pedeapsa cu moartea în țările în care aceasta este în vigoare (număr de condamnări, crimele pentru care se pronunță pedepse capitale, numărul de execuții), care să permită dezbateri avizate și consultarea opiniei publice.

B. Al X-lea Seminar de informare privind Parlamentele și Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeii (CEDAW) a fost organizat de UIP în colaborare cu Biroul Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului.

Dat fiind că CEDAW este cel mai important instrument de drept internațional în materia drepturilor femeilor, seminariile anuale ale UIP pe această temă își propun să promoveze o implicare cât mai susținută a parlamentelor în aplicarea prevederilor Convenției. Ca de fiecare dată, la întâlnire au participat, alături de parlamentari, oficiali ONU și experți din societatea civilă. Tema aleasă pentru ediția 2013 s-a intitulat ***Naționalitatea și drepturile economice***.

În prima parte a lucrărilor, participanții au discutat despre: *drepturile referitoare la naționalitate* și obligațiile statelor, așa cum sunt prevăzute de CEDAW; principalele tendințe și provocări în ceea ce privește eliminarea discriminării femeilor în raport cu accesul la naționalitate și transmiterea naționalității, și rolul parlamentelor. Dezbaterile au fost precedate de prezentări tematice din partea dnei. Patricia Schultz, membră a Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor și a dlui. Mark Manly, directorul Unității Apatridie, Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Refugiați.

În partea a doua a lucrărilor, a avut loc un schimb de informații și opinii despre *drepturile economice ale femeilor*, cu accent pe: prevederile CEDAW privind accesul femeilor la pământ, proprietate, credite și moșteniri, ca modalitate de consolidare a statutului și independenței lor economice; provocări și bune practici în domeniu; rolul parlamentelor. Prezentările introductive au fost realizate de dnele. Nahla Haidar, membră a Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor și Pudenciana Kikembe, membră a Parlamentului din Tanzania.

Din partea GRUI, la seminar a participat dna. deputat Sanda-Maria Ardeleanu, care a avut o intervenție intitulată *Aspecte privind rolul parlamentului în promovarea egalității de șanse între femei și bărbați*.

Dna. deputat s-a referit la legislația românească în domeniu, evidențiind principalele elemente referitoare la rolul Parlamentului României în promovarea egalității de gen. În acest context, dna. deputat: a subliniat contribuția esențială a Parlamentului României la elaborarea cadrului legislativ necesar, în cadrul procesului de armonizare legislativă pentru integrarea aquis-ului comunitar în domeniul egalității de șanse; a precizat că procesul de legiferare este continuu, în permanentă consolidare și se fundamentează pe un dialog inter-instituțional din ce în ce mai intens; pe lângă activitatea de legiferare, Parlamentul exercită controlul asupra autorităților executive cu responsabilități în domeniu, contribuind, în același timp, la realizarea schimbului de experiență la nivel parlamentar, prin colaborarea cu comisiile de specialitate din țări europene și din alte regiuni ale lumii.

De asemenea, dna. deputat: s-a referit la rolul Comisiei parlamentare pentru egalitate de șanse între femei și bărbați, structură care promovează și susține măsurile pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și pentru îmbunătățirea statutului femeii în societate; a prezentat obiectivele principale ale Comisiei, între care integrarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în inițiativele legislative și în toate politicile și programele care interesează, în egală măsură, femeile și bărbații, monitorizarea punerii în aplicare a angajamentelor referitoare la egalitatea de șanse, conform instrumentelor internaționale ratificate de România; a arătat că o preocupare actuală și de maximă importanță a Comisiei este elaborarea unui proiect de lege pentru reformarea sistemului electoral, având ca scop creșterea participării femeilor din România în viața politică, creșterea numărului de femei parlamentare la nivel național și european, dar și a numărului de femei din rândul reprezentanților la nivel local.

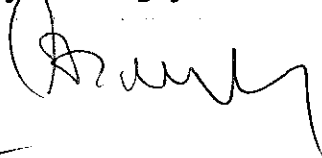
VI. DISCUȚII ÎN PLAN BILATERAL

a. În marja sesiunii UIP, membrii delegației GRUI au avut consultări și schimburi de opinii cu parlamentari din Germania și Marea Britanie, cu privire la temele în dezbatere în regim de urgență și de actualitate.

b. În marja sesiunii UIP, domnul deputat Cornel-George Comșa, a avut o întrevedere cu dl. Akyio Amada, expert în cadrul Secretariatului UIP, la solicitarea acestuia, în pregătirea Seminarului regional privind colaborarea dintre parlamente și ONU în aplicarea drepturilor omului la nivel național, care va fi organizat de Parlamentul României și UIP, la București, în perioada 17-18 februarie 2014.

c. Delegatia Parlamentului Romaniei a beneficiat de sprijinul logistic acordat pe întreaga perioadă a șederii delegației la Geneva de șefa Misiunii Permanente a României pe lângă Oficiul Națiunilor Unite și organizațiile internaționale cu sediul în Elveția, dna. amb. Maria Ciobanu, și de alți membri ai Misiunii. Cu ocazia discuțiilor cu diplomații români, membrii delegației au fost informați despre situația comunității române din Elveția, despre activitatea și prioritățile Misiunii în domeniile drepturilor omului, culturii și educației și despre demersurile având ca obiectiv dezvoltarea și consolidarea relațiilor bilaterale dintre România și Elveția.

Deputat Cornel-George Comșa
Secretar al Biroului Executiv al GRUI
Șeful Delegației

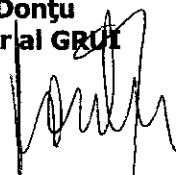
Deputat Horia Grama
Membru al Comitetului Director al GRUI

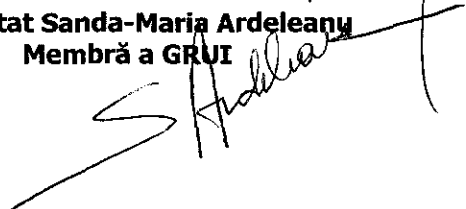
Senator Augustin Constantin Mitu
Membru al Comitetului Director al GRUI

Deputat Mihai Aurel Donțu
Membru al Comitetului Director al GRUI

Deputat Sanda-Maria Ardeleanu
Membră a GRUI

Redactat: Daniela Georgian, expert parlamentar, *Direcția pentru cooperare cu organizațiile internaționale și UE*
Camera Deputaților; Cristina Dumitrescu, director, *Direcția Relații Multilaterale externe, Senat*